

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАСОП-эй
Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 106 (5777)

МАЙН

31

ВТОРНИК

1949 он

Сөн 20 мүнгөн

СССР-эй Министрүүдэй Советэ ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай

Манай ороной бүхы арадай ажахые хугжөөн дэбжүүлхэ ба арад зоной ажана тэниглэн байдалые улам хайжаруулха гэхэн шухалашалнууд хадаа мяха, өөхэ, һу, тоһо, үндэгэ, арһа, ноһо ба малажалай бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээн ойрын гурбан жэл соо 1,5—2 дахинһаа бага бэшээр нэмээгдэхэ зэргэтэй гэжэ эрид шууд эрижэ байна гэжэ СССР-эй Министрүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно.

(„Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай“ СССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолһоо).

Дайнай һүүлдэ арадай ажахые амжалттайгаар хугжөөн дэбжүүлжэ байһан эрхэбайдалда орон дотороо арад зондо хэрэгтэй эдэе хоолой айлнуудые, хүнгэн промышленностыда хэрэгтэй түүхэй эдые элбэг дэлбэг болгохо, гүрэндөө шухала хэрэгтэй эдэе хоолой ба түүхэй эдэй резервнуудые суглуулаха ябадлаг багонихон болзор соо хангах туйлай шухала зорилго советскэ гүрэний үмэнэ табигдаад байна.

Дайнай һүүлдэ хүдөө ажахые хугжөөн дэбжүүлхын тулада Парти ба Правительствын бөлүүдлэн хэмжээ-рбуулганууд, колхозуудта ба совхозуудта советскэ гүрэний үгүбөө үзүүлгэдэйн угаа ехэ туһалмажа болбол колхозно таряашадай, МТС-үд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үйлдэбэрин ба политическэ үндэр дээдэ элбхи хэсээл үүсхэжэ тарилгын талмайе урда тээхи хэмжээндэйн түргэнөөр хүргэхэ, ургаса дээшлүүлхэ ба талха бэлэдхэлые амжалттайгаар ябуулжа дүүргэхэ ябадал хангаа. Мүнөө гүрэнмай ороноо таряа талхаар тайлгарайгүй ба бардам дүүрэн хангаа, мүн шухала хэрэгтэй резервтай байха арха олгохоор тинмэ ехэ талхан продуктнуудай запастай болоод байна.

Тарянай ажахые хугжөөн дэбжүүлгэ ба колхозно болон совхозын нингын ашаг шэмэтэ малажалые хугжөөхэ гурбан жэлэй (1949—1951 онуудай) түсэбье бэлүүлгэ хадаа эдэе хоолой продуктнуудые — мяха, тоһо, һу, үндэгэ, тэршэлэн хүнгэн промышленностыда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые — ноһо, арһа гэхэ мэтые саашадаа бүри ехээр үйлдэбэрлэхэ ба бэлэдхэхэдэ шухала бүхы условиуудые бии болгохо байна.

1940 ондо абтаһан ба уялгата тушаалгануудые гектар бүриһөө хүсэжэ гаргаа гурим тогтооһон, жудөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ политикые хууилгаа тухай хуули болбол ашаа хүсэд харьцуулалд, мүнөө колхозуудай нингын ажахые саашадаа бэхжүүлхэ хүсэн түгэс нүхсээл болонхой.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ, малажалые хугжөөхэ тушаал Парти ба Правительствын политикые бэлүүлгэнэй ашаар бүри 1948 ондо һу ба тоһо бэлэдхэлээр, дайнай урда тээхи хэмжээндэйн үлүүлэн гараһан, харин мяха бэлэдхэлээр 1940 оной хэмжээндэ хүрэгдөөд шахуу байгаа бэлэй. Зүгөөр, малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээнуудын оронойгоо арадай ажахын улам ехэ болон эрилтэнүүдые үшөө ханганайгүй.

Манай ороной бүхы арадай ажахые хугжөөн дэбжүүлхэ ба арад зоной ажана тэниглэн байдалые улам хайжаруулха гэхэн шухалашалнууд хадаа мяха, өөхэ, һу, тоһо үндэгэ, арһа, ноһо ба малажалай бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээн ойрын гурбан жэл соо 1,5—2 дахинһаа бага бэшээр нэмээгдэхэ зэргэтэй гэжэ эрид шууд эрижэ байна гэжэ СССР-эй Министрүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно.

Энэ зорилгы шийдэхын тулада малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээнэй ябадалдахи дууинуудые тон богонихон болзор соо зайсуулха шухала.

Гүрэндэ тушаагдаха ёһотой малнуудые бэлэдхэхэ ба шахажа таргалуулаха ажал эмхидхэхэ хэрэгтэй СССР-эй хүдөө ажахын Министрествын, СССР-эй совхозуудай Министрествын, нотагуудай партийна ба советскэ органуудай мүнөө хангалтагүйгөөр хүдэлмэриллэн дээрхээ мүнөө үедэ колхозууд ба совхозууд таргалаагүй малнуудые угаа олоор тушаадаг байна. Мяха бэлэдхэлдэ гахайн мяха ба тэжээлмэл шубуу тушаалта тон өөдөггүй бишхан байдаг. Олохон колхозууд гүрэндэ тушаахын тулада гахай үсхэбэрл-

дэггүй ба гахайн мяха тушааха уялгануудаа ондоо түрэлэй малны мяхаар дүүргэжэ, эбэртэ бодо малай ба хони ямаадай тоо толгойн үлэмжэ түргэнөөр олошорхо ябадалые хаатуулдаг байхадань, гүрэнмай гахайн мяхые шухала хэрэгтэй хэмжээ соонь абанагүй. Бэлэдхэлэй базануудай мал тушаажа абалгын газарнуудай дутамаг байһан дээрэһээ олохон колхозууд малаа аяар холо туужа абаашаха баатай болодог. Тэрээнһээ боложо, малынь шэгнүүрээ ехээр гээдэг ба турадаг байха юм. Бэлэдхэлдэ абтаһан малнууд таагүй муу байрада байлгадаг ба шухала хэрэгтэй үбнэ тэжээлээр хангалтагүй ушарнууд үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. Малай тарган туранхайе сэгнэжэ үзэхэдөө, мал тушаажа абалгын заабаринуудые эдэхэ ябадалнууд мүнөө хүрэтэр болжуулагдаагүй.

СССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрество болон тэрэнэй нотагуудай органууд малынь бэлшээжэ ба шахажа таргалуулаха ябадалые, мяха тушаалгада оруулжа абтаһан залуу малай бэснөө хүсөөжэ тэжээжэ ябадалые хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ, сахарна, спиртын ба эдэе хоолой промышленностин бусад халбаринуудай хаядаһануудые мал шахаахын тулада тон багаар хэрэглэнэ, тэрэн дээрэһээ боложо тон ехэ мяхан дутуу абтадаг ба тушаажэ абтаһан мяханай продукциян шанарын доошоо ородог байна.

Тоһо гаргаа ба сыр болбосоруулаха ажалые хугжөөжэ гансал гүрэний тоһо гаргалгын ба сыр болбосоруулгын предпритянуудые бариха хугжөөхэ ёһотой юм, колхозууд өһөдөө тоһо гаргаа ба сыр болбосоруулаха заводуудтай байжа шадахагүй, мүн тэдэнэр тоһо ба сыр үйлдэбэрлгые эрхилхэ ёһотой юм гэжэ нотагуудай партийна, советскэ ба бэлэдхэлэй организацинуудай зарим хүтэлбэрлэгшэд буруугаар тоолодог байна. Тини, колхозууд сепараторнуудаар, тоһо бүлэдэ машнаар, холодильникуудаар болон һу болбосоруулаха бусад зэмсэгүүдээр мууса хангадаг байба. Эдэ бүхы ушарнууд дээрэһээ шалтагаалан, гүрэн болбол нилээд ехэ тоһо дутуу абадаг, хэриң колхозууд ехэхэн гээлтэдэ ородог байгаа.

Мүнөө байгаа мяханай комбинадууд, тоһо бүлэдэг, сыр болбосоруулагдаг, хүнэй консервын заводууд ба холодильникууд, мүн шэнэ предпритянуудай барилта ба тэдэниие техникческэ хэрэгсэлүүдээр хангалта хадаа илангаяа малажалые ехээр эрхилдэг районнуудта мал, һу ба тоһо бэлэдхэлгын ургалтаһаа үшөө хожомдожо ябаһан зандаа. Бэлэдхэлэй олохон пунктнууд ба тоһоной заводууд дээрэ мяханай ба хүнэй продукциян зүбөөр хадагалха һайн услови байгуулагдаагүй.

Ехэнхидэ хүнгэн шэгнүүртэй арһанууд бэлэдхэгдэдэг ба хүндэ шанартай зузаан арһанууд дутамагаар тушаагдадаг байна. Хүдөө нотагуудта мал үсхээлгэ гурымтай болгодоолуу, арһа үбшөөжэ абаха ба даһалан хадагалха юрын заабаринууд эбдэгдэнэ, тэрэн дээрэһээ боложо, нилээд олон түүхэй арһан гэмтэдэг байха юм. Нарин, нарибтар ба шэрүбтөө ноһон тон дутамагаар бэлэдхэгдэнэ.

Олохон районуудта малажалай продуктнуудые уялгата ёһоор тушаалгаа саг болзор соонь дүүргэхэ тушаа гүрэнэй жааг заршамые эбдэдэг байхадань, бэлэдхэлэй Министрество, нотагуудай партийна советскэ ба бэлэдхэлэй органууд бэлэдхэлгүдые гурымтай болгохо тушаа ёһотой шанга хэмжээнүүдые абанагүй.

СССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоохонь хадаа:

Тэрээнһээ:

СССР-эй совхозуудай Министрествын талаар	168	200	230
СССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрествын талаар	65	85	115
СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествын талаар	14	19	21
СССР-эй хүдөө ажахын Министрествын талаар	9,3	12	13
Гадаадын худалдаа наймаанай Министрествын талаар	8,3	9,5	11,5
Бусад системэнүүдэй туһалбарин ажахынууд ба совхозуудай талаар	60,4	74,5	89,5
в) малые шахажа ба бэлшээжэ таргалуулаад байхада шэгнүүрэн нэмэлтэ	100	120	145

2. Колхозуудта даалгажа үгтэһэн газарай талмай (тарянай газар, тэрэ тоодо садууд ба огородууд; сабанлан ба бэлшээр) гектар бүхэнһөө гүрэндэ колхозуудай мяха амидын шэгнүүрээр тушааха дунда жэшээний нормые 1950 ондо 3 килограмм хэмжээтэй ба 1951 ондо 3,5 килограмм хэмжээтэй байхаар баталха.

Гүрэндэ колхозуудай уялгата ёһоор мяха тушааха дуида жэшээний тогтоогдомол нормоһоо үндэһэн областнууд, хизаарнууд ба республикануудаар гүрэндэ мяха тушааха нормые зоёгоодол, тэрээн 1949 оной сентябрийн 1-һээ оройтонгуй СССР-эй Министрүүдэй Советэй баталамжа дээрэ табихынь бэлэдхэлэй Министрествые уялгалха, тинхэдэ гүрэндэ колхозуудай хэды шэнээн гахайн мяха тушааха хэмжээ тордохойжо гаргаа.

Правительствын баталһан нормоонуудаар колхозно айлуудай, үмысн ажалтанай, хүдэлмэришэд ба алба хаашадай ажахынуудаар гүрэндэ мяха тушааха уялганууд квартал бүхэндэ тогтоогдомол болзориудта ба мяха тушааха жэлэйнь нормо декабрийн 1-һээ оройтонгуй дүүргэдэ зэргэтэй.

Гүрэний ба кооперативна организацинуудай туһалбарин ажахынуудаар гүрэндэ уялгата ёһоор мяха тушааха тухай мүнөө байһан нормые 1949 онһоо эхилжэ 25 процентээр ехэ болгоод, больницануудай,

Эбэртэ бодо малыё Гахайнуудые	130 кгр.	60 кгр.
Хонид ба ямаадые	60	40
	25	25

4. Гүрэндэ совхозуудай тушаажа байһан малай шанарынь хайжаруулха, мяханай мал үсхэбэрлэдэг совхозуудта 1949 он дотор гүрэндэ мяха тушаахаар тогтоогдомол түсэбэй 70 процентһээ бага бэшнөө, 1950 онһоо — эхилжэ, 80 процентһээ доошо бэшнөө тарган ба дундаһаа дээшэ шадалтай эбэртэ бодо мал тушааха ябадал хангаа, бусад совхозуудаар — тарган ба дундаһаа дээшэ шадалтай эбэртэ бодо мал ба хони ямаадые, салотай ба өөхэ-мяхаар тэгшэ гахайнуудые 1949 ондо 50 процентһээ доошо бэшээр ба 1950 онһоо эхилжэ 65 процентһээ доошо бэшээр тушааха, мүн энэнтэй тааруулган гүрэндэ мяха тушааха түсэбье гансахан шэгнүүрээр бэшэ, мүн малай шадал бурьдэ тордохойлон совхоз бүхэндэ хүргэхэ гэжэ СССР-эй совхозуудай Министрествые, СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествые, СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествые ба СССР-эй хүдөө ажахын Министрествые уялгалха.

5. СССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрествые ба СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествые уялгалха гэбэл:

а) шахажа ба бэлшээжэ таргалуулаха болон бэснөө хүсөөжэ тэжээхын тулада: 1949 ондо—1,455 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 1,000 мянган толгой хони, 535 мянган толгой гахай; 1950 ондо—1,750 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 1,200 мянган толгой хони, 635 мянган толгой гахай; 1951 ондо—2,000 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 1,500 толгой хони, 750 мянган толгой гахай, тэрэ тоодо СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествын талаар шахажа таргалуулын тулада 1949 ондо 200 мянган толгой эбэртэ бодо мал, 1950 ондо—250

санаторинуудай, амаралгын байшануудай, хүүгдэй байшануудай ба яслинуудай, инвалидуудай ба үтэллэн хүнүүдэй байшануудай ба хамтын байрануудай туһалбарин ажахынуудһаа бэшнөө, адуу малай байһан бүхы организацинуудай, эмхи зургаануудай болон предпритянуудай туһалбарин ажахынуудые бултынь тогтоогдомол нормын ёһоор гүрэндэ мяха тушаалгада хабаадуулынь бэлэдхэлэй Министрествые уялгалха.

3. Колхозууд, колхозникууд, хүдэлмэришэд, алба хааша ба үмысын таряашан айлууд болбол гүрэндэ гахайн мяха тушааха уялгата тушаалгануудһаа бэшээр, мяха тушааха өөһөднөө уялгануудые ямаршы түрэлэй малаар ба шубуудаар дүүргэжэ шадаха байна.

Колхозууд, колхозникууд, үмысн таряашадай ба бусад энгэй ажахынууд мяха тушаалгада иматгал тарган мал тушаадаг байха уялгатай. Мяха тушаалгада оруулжа тарган бэшэ (дундаһаа доошо шадалтай) мал тушаагда байгаа һаань, килограммынь уялга дотор заагдаһан амидын шэгнүүрэй 750 граммда гоолодог байха.

Үсөөн тооной мал тушаажа мяха бэлэдхэлэй түсэбье дүүргэлгэ хангаһан зорилгоор, гүрэндэ уялгата ёһоор мяха тушаалгы дүүргэхын тулада мал тушаажа абахадаа энээнһээ доошо шэгнүүртэй мал абахые хоримжолхо гэбэл:

Колхозникуудһаа, үмысн ажахынуудһаа, хүдэлмэришэд ба алба хаашадай ажахынуудһаа	130 кгр.	60 кгр.
	60	40
	25	25

манган, 1951 ондо—300 мянган толгой; шахажа таргалуулын тулада гахайнуудые 1949 ондо 35 мянган толгой; 1950 ондо—40 мянган толгой ба 1951 ондо—45 мянган толгой табиха болоно.

б) жом (свеклосахарна үйлдэбэрлгөө гараһан хаядаһан) ба барда эдоулыжэ шахахадаа, тэршэлэн бэлшээжэ таргалуулахада ба залуу малай бэснөө хүсөөжэ тэжээхэдэ эды шэнээн хэмжээтэйгээр шэгнүүдынь нэмээхэ гэбэл: 1949 ондо 100 мянган тонно, тэрээнһээ 15 мянган тоннонь СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествын талаар; 1950 ондо 120 мянган тонно, тэрээнһээ 19 мянган тоннонь СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествын талаар; 1951 ондо 145 мянган тонно, тэрээнһээ 23 мянган тоннонь СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествын талаар нэмэгдэхэ.

Сахарна заводуудта жом ба спиртын заводуудта бардануудые малда эдоулыжэ зорилгоор, зүбөөр хадагалха ба дүүрэн хэрэглэхэ ябадал эмхидхэхын СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествые уялгалха.

6. Тушаалгаар орожо байһан малай байра байдалье һайн болгохо, мал тушаажа абалгын ба мал шахажа таргалуулын мүнөөнэй пунктнуудые зохиистой болгохо ба таһалгарайгүйгөөр мал тушаажа абахын, мал шахалгы ехэ болгохын тулада тушаажа абалгын ба шахалгын пунктнуудые үргэдэхын СССР-эй мяханай болон хүнэй промышленностин Министрествые уялгалха.

Энэ зорилгоор, малые тушаатараа байлгахы, бэснөө хүсөөжэ тэжээхэ ба шахажа таргалуулын тулада хэрэгтэй байрануудай нинтэ тоо 1951 оной эсэе хүрэтэр эды шэнээн болгохо гэбэл: үхэрэйхине — 850 мянга хүрэтэр; хони ба ямаадайхине

—800 мянга ба гахайнуудайхине — 280 мянган толгой малай багтаахаар болгохо ба мяханай комбинадуудта үүсэлхынгээр урда тээ малнуудые бариха байһын тулада: эбэртэ бодо малай 440 мянган хүрэтэр, хони ба ямаадай—310 мянга, гахайнуудай —140 мянган толгой багтаахаар түхээрэхэ.

1949—1951 онуудта нимэ байрануудые бариха гэбэл:

а) эбэртэ бодо малые тушаан абаха, тушаатараа байлгахы, бэснөө хүсөөжэ тэжээхэ ба шахажа таргалуулын тулада 1949 ондо—20 мянган, 1950 ондо—45 мянган ба 1951 ондо—85 мянган толгой багтаахаар; хони ямаада 1949 ондо 25 мянган, 1950 ондо 60 мянган толгой ба 1951 ондо 130 мянган толгой багтаахаар; гахайнуудта—1949 ондо 20 мянган, 1950 ондо 35 мянган ба 1951 ондо 75 мянган толгой багтаахаар түхээрэхэ;

б) мяханай комбинадуудта үүсэлхынгээр урда тээ бариха байһын тулада: эбэртэ бодо малда 1949 ондо—35 мянган толгой, 1950 ондо—40 мянган толгой ба 1951 ондо—60 мянган толгой багтаахаар; хони ба ямаада —1949 ондо 20 мянган, 1950 ондо 40 мянган ба 1951 ондо 65 мянган толгой багтаахаар; гахайнуудта —1949 ондо 10 мянган толгой, 1950 ондо 30 мянган ба 1951 ондо 65 мянган толгой багтаахаар түхээрэхэ;

в) спиртын, сахарай ба тоһо буйлуулгын заводуудай дэргэдэ эбэртэ бодо малые шахажа таргалуулын тулада 1949 ондо 30 мянган, 1950 ондо 38 мянган ба 1951 ондо 52 мянган толгой багтаахаар түхээрэхэ.

Эбэртэ бодо малые шахажа таргалуулын тулада 40 мянган толгой малай багтааха байрануудые 1949—1951 онуудта барихын СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествые уялгалха, тэрэ тоодо 1949 ондо 7 мянган, 1950 ондо 13 мянган, 1951 ондо 20 мянган толгой малай багтаахаар ба бүхы дээрээ 105 мянган хүрэтэр толгой малай багтаахаар болгохо.

Мал тушаажа абахын, бэснөө хүсөөжэ тэжээхын, шахажа таргалуулын тулада малай байранууд ба базануудые СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествээр баталаһан типовэй проектын ёһоор бариха, тинхэдэ нотаг дээрээ 105 мянга хүрэтэр толгой үргэнөөр хэрэглэхэ.

7. Мяханай комбинадуудта болон мал үсхээлгэ пунктнуудта мал тушаажа абаашалгы бэлэдхэлэй организацинууд тон хангалтагүйгөөр ябуулна, тэрээнһээ шалтагаалан малнууд шэгнүүрээ ба таргаяа ехээр гээжэ гэжэ тэмдэглээд, мал туулгые гуримшуулха шухала хэмжэе абахын СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествые, облыгэсэдокуудые, хизаар гүйсэдокуудые, республикануудай Министрүүдэй Советүүдые, партиин обкомнуудые, крайкомнуудые болон союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые уялгалха, тинхын тулада.

а) мал бэлэдхэлгын ба мал шахажа таргалуулагдаг организацинуудта саг үргэлжэ ашаглахын тулада гүрэний фондын газарһаа эдлүүри нэмэхэ үгэхэ;

б) мал туушаа абааша саг үргэлжын харгынудые тогтоохо, тэдэниие уялуурлар ба харгыдаа мал амаруулха байрануудаар хангаа, уһа гаталха гарасануудые хээ, бэлшээрин участогуудые таһалжа үгэхэ, мал эдээлүүлхэ пунктнуудта бэлшээрин үе соо ногоон конвейер эмхидхэхэ, үбшэ тэжээлэй дүүрэн запас бии болгохо;

в) мал туушаа харгы бүхэндэ малай абаха зам худар ветеринар-на хинналта хангаа;

г) холо хүрэтэр туужа ошохо харгынуд дээрэ малай ябахы зам худар бэлшээжэ таргалуулга эмхидхэхэ, тинхэдэ туулганда ябаһан малай шэгнүүрын нэмээхэ даалгаваринуудые тогтоохо;

д) мал тушаалгын газарнуудын мал тууша мэрэгэлтэй саг үргэлжэ

жын кадрнуудаар бэлэдхэлэй организацинуудые бэхилэхэ.

8. Мал шахажа таргалуулха пунктнуудые ба базануудые барихын тулада нимэ юумэ үгэхын СССР-эй ой модоной ажахын Министрествые уялгалха гэбэл: 1950 ондо 800 мянган кубометр хэмжээтэй модо бэлдэхын тулада модо отолхо фонд таһалха, тэрэ тоодо барилгын модо 500 мянган кубометр, тэрээнһээ СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрестводэ 750 мянган кубометр, тэрэ тоодо барилгын модо 470 мянган кубометр, мүн СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрестводэ 60 мянган кубометр, тэрэ тоодо барилгын модо 30 мянган кубометр;

1951 ондо 820 мянган кубометр хэмжээтэй модо отолхо фонд таһалха, тэрэ тоодо барилгын модо 500 мянган кубометр, тэрээнһээ СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрестводэ 760 мянган кубометр, тэрэ тоодо барилгын модо 470 мянган кубометр, мүн СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрестводэ 60 мянган кубометр, тэрэ тоодо барилгын модо 30 мянган кубометр.

СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествотэй ба СССР-эй эдэе хоолой промышленностин Министрествотэй зүбшэн, 1950 ба 1951 онуудта модо отолхо фондые областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта таһалжа үгэхэ.

9. Мал тушаажа абалгын базануудые ба мал шахажа таргалуулха пунктнуудые бариха ба түхээрэхын тулада хэрэгтэй нэгэ язын барилгын хэрэгсэлүүдые 1950 ондо 300 мянган квадратна метр ба 1951 ондо 400 мянган квадратна метр бэлдэхэ, СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествотэй үгэхын ой модоной ба саарһанай промышленностин Министрествые уялгалха.

10. 1950 ондо туубарин малнуудые уһа хүндэлэн гаргахын тулада ба уһан замаар зөөхын тулада БМК—90 гэдэг 20 катруудые ба тус бүридөө 150 тонно ашаа тээжэ 30 баржануудые СССР-эй мяханай ба хүнэй промышленностин Министрестводэ үгэхын судно бүтээлгын промышленностин Министрествые уялгалха.

11. Мал бэлэдхэдэг организацинуудай ба мал шахажа таргалуулагдаг совхозуудай ажахынуудта үбшэ тэжээл бэлэдхэлгы ехэ болгохын зорилгоор эдэ ажахынуудта ху-бажа үгэхын тулада СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрестводэ 1950 ондо СТЗ НАТИ тракторнуудые — 500 ба 1951 ондо —600, тракторна плугуудые 1950 ондо —500 ба 1951 ондо—600, морин косилкануудые 1950 ондо—2500 ба 1951 ондо—2500, морин тармуурнуудые 1950 ондо—1500 ба 1951 ондо—1500-е үгэхэ, тэршэлэн гахайнууд ба шубуудые зөөхын тулада мал бэлэдхэлэй организацинуудта 1950 ондо ашаанай 500 автомашина ба 300 автотрицеп, 1951 ондо ашаанай 1000 автомашина ба 300 автотрицеп үгэхөөр хараалха.

СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрествын мал бэлэдхэдэг ба мал шахажа таргалуулагдаг организацинуудай ажахынуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринуудые, договорой ёһоор МТС-эй түсэбтэ үнэ сэнгэй мүнөөр түлээрэхын тулада, МТС-үдтэ даалгахын СССР-эй хүдөө ажахын Министрествые уялгалха.

12. Спиртын ба сахарай заводуудай дэргэдэ мал шахажа таргалуулха пунктнуудые, малнуудые тушаатараа байлгахы ба бэснөө хүсөөжэ тэжээхэдэ шухала байрануудые барихын тулада капиталовложенидэ зорюулан 1949 ондо СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министрестводэ 110 миллион гүхэриг ба СССР-эй эдэе хоолой Министрестводэ 12 миллион гүхэрин нэмэхэ үгэхын СССР-эй Финанс-нуудай Министрествые уялгалха.

II. Һу ба хүнэй тоһо бэлэдхэхэ тухай

13. Һу бэлэдхэхэ түсэбье (тэрэ тоодо тоһысье һүн болгожо болсон) 1949 ондо 8,000 мянган тонно хэмжээтэй, 1950 ондо—8,900 мянган тонно ба 1951 ондо—10,000

мянган тонно хэмжээтэй байхаар баталха, тэрэ тоодо: (Үргэлжлэлэнь 2-дохи нүотой).

Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай

(Үргэлжлэл)

	мянган тонноор		
	1949 он	1950 он	1951 он
а) уялгата тушаалганууд	6990,0	7570,0	8250,0
б) совхозуудай ба туһалбарин ажахынуудай тушаалга	1010,0	1330,0	1750,0
Тэдээнһээ:			
СССР-эй совхозуудай Министер- ствын талаар	627,0	850,0	1100,0
СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министер- ствын талаар	126,0	175,0	245,0
СССР-эй эдэе хоолой промышлен- ностин Министерствын талаар	59,2	86,4	126,0
СССР-эй хүдөө ажахын Министер- ствын талаар	16,5	24,0	30,6
СССР-эй гадаадын худалдаа най- маанай Министерствын талаар	1,5	1,6	2,4
Бусад системэнүүдэй совхозуудай ба туһалбарин ажахынуудай талаар	179,8	193,0	246,0

14. Гүрэндэ колхозуудай тушааха дунда жэшээний нормые — колхозуудта даалгажа үгтгээн газарай талмай (тарянай) газар тэрэ тоодо салууд ба огородууд; сабшалан ба бэлшээри) гектар бүхэнһөө 1950 ондо 10,6 литр ба 1951 ондо 13 литр хэмжээтэй байхаар баталха.

Бэлдхэлэй Министерство хадаа гүрэндэ колхозуудай тушааха уялгата тушаалганууд тухай тогтоогдомол дунда жэшээний нормонуудһаа үндэлхэжэ, гүрэндэ тушааха нормонуудые областнууд, хизаарнууд ба республикануудта зориулан зохиожо, тэдээннэе 1949 оной сентябрийн 1-һээ оройтонгуй СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй баталамжада табиха ёһотой.

Правительствээр баталагдаһан нормын ёһоор гүрэндэ колхозно айлуудай, үмсын ажахынуудай, хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажахынуудай тушааха уялгануудын тогтоогдомол хараандууд соохи болзорнуудта ба бүхы жэшээний тушаалга декабрийн 1-һээ оройтонгуй дүүргэдхэ эргэртэй.

Гүрэнэй ба кооперативна организацинуудай туһалбарин ажахынуудай зүгһөө гүрэндэ һы тушааха нормые 25 процентээр дээшнэ болгоод; больницануудай, санаторинуудай, амаралтын байшангуудай, хүүгэдэй байшангуудай ба яслинуудай, инвалидуудай болон үгтгээн хүчүүдэй байха байшангуудай ба хамтын байрануудай туһалбарин ажахынуудһаа бшые, үнэтэй байһан бүхы туһалбарин ажахынуудые тогтоогдомол нормын ёһоор 1949 онһоо эхилэн уялгата ёһоор тушаалгада хабаадуулхынь бэлдхэлэй Министерствые уялгалха.

15. Нү тушааха уялганууд дүүргэдхэ зориулан, колхозууд, колхознигуд, таряашадай ажахынууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадһаа тоһоо наадгүйгөөр тушаажа абхынь СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствые уялгалха.

Заводской эрхим һайн шанартай сагаан тоһо, сыр ба хүнэй консервэнүүдые бүтээн гаргалга ехэ болгохын тулада хүнэй консервнэ ба сыр болбороруула заводуудтай, мүн тэрэшлэн тоһо бүлэдэе механизированнэ заводуудтай газарта уялгата ёһоор гүрэндэ һы тушаалгыёе колхозууд, колхознигуд ба бусад ай зүгһөө һааһаар сээр һы тушаалгаар дүүргэдхэ ёһотой гэжэ тогтоһо. Энэнь дашарамда, тус заводуудай харьгата зонодо һы бэлдхэлгын сэнгые литр бүхэндэ 5—5 мүн-гөөр дээшлүүлхэ. Мүн энэ зонодо байһан аад, тоһо бүлэдэе өөһэднй заводуудтай колхозуудай һы тушааха түсбөө дүүргэһы тулада тоһо тушаахадань наадгүйгөөр абажа байха.

СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерство болбол хүнэй-консервнэ, сыр болбороруула ба тоһо үйлдбэрлхэ заводуудууд һы суглуулажа абалгыёе үргэдхэхэ.

16. 1949 ондо дээдэ сортын тоһо 75 процентһээ доошо бэшээр ба сыр—60 процентһээ доошо бэшээр, 1950 ондо тоһо—80 процент, сыр—65 процент ба 1951 ондо тоһо—85 процент ба сыр 70 процентһээ доошо бэшээр үйлдбэрлхэ ябадал хангажа, буйлуулагдажа байгаа тоһоной, сырын ба бусад хүнэй продуктуудай шанарынь һайжаруула хэмжээ абхынь СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствые уялгалха.

17. Гүрэндэ тушаагдажа байгаа хүнэй шанары дээшлүүлхын тулада һы даб дээрэ буйлуулажа ба хадагалхын тулада фермын дэргэдэ һы һаалин газарнуудые эмхидхэхынь колхозуудта һайшаан дуралдаха, харин хүнэй-товарна тоһо фермэнүүдтэй колхозууд эрхим шанартай тоһо ба сыр үйлдбэрлэн гаргахын

тулада тоһо ба сыр үйлдбэрлэдг өөһэднй заводуудые бариха, мүн һы хүргөөхын тулада, нэгэ тонно хүндэ нэгэ кубометр мүйлхэн хүртэжэ жэшээтэйгээр, хүнэй товарна фермэнүүдые мүйлһөөр хангаха ёһотой.

Тоһо болон сыр үйлдбэрлэдг заводуудые ба фермын дэргэдэхи һаалин газарнуудые шэнээр бариха, тухээрхэ хэрэгтэ колхозуудта шхала туһаламжа мүйлхынь нотагуудай партиан ба советскэ органуудые уялгалха.

18. Хүнэй тогтоогдомол базисна тоһолигһоо дудьдуулан, 1949 оной июлийн 1-һээ эхилжэ, тоһоной орондо һы тушаажа абаха эквивалентые нимэ хэмжээтэйгээр баталха гэбэл: хүнэй базисна тоһолигһынь 3,8—3,9 процент байхаар тогтоогдоһон областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта хүдөө зоной бүлэжэ гарганан аад, 95 процентһээ доошо бэшэ тоһолиг нэгэ килограмм шара тоһоной түлөө 25 литр һүн тоологдохо байна, мүн 75 процентһээ доошо бэшэ тоһолиг нэгэ килограмм сагаан тоһоной түлөө 19 литр һүн тоологдохо; хүнэй базисна тоһолигһынь 4,2 процент байхаар тогтоогдоһон байбальны, нэгэ килограмм шара тоһоной түлөө 24 литр ба нэгэ килограмм сагаан тоһоной түлөө 18,5 литр һүн тоологдохо; хүнэй базисна тоһолигһынь 4,4 процент байха байгаа һаань, нэгэ килограмм шара тоһоной түлөө 23 литр һүн тоологдохо ба нэгэ килограмм сагаан тоһоной түлөө 18 литр һүн тоологдохо байна.

19. Гүрэндэ һы тушааха уялганууд дүүргэдхэ ажахынуудһаа түсбөө гадуур һы тушаажа абаад, тэрэ хүнэй түлөө бэлдхэлэй мүнөөнэй сэнде орходоо 1,5 дахин үлүү ехээр түлэхэ, тэрэшлэн 1 литр хүнэй түлөө 1 килограмм хэмжээтэйгээр, мүнөө байһан сэнгэерн килограмм түлөө 20 мүнгэ абаха тоосоойгойдоор тус ажахынуудта жмых худалдахынь СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ зүбшөөрхэ. Энэ зорилгоор, СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ 1940 ондо 100 мянган тонно жмых нэмжэ үгэхэ.

20. Тоһо болон сыр үйлдбэрлэдг заводуудай һы тушаан абаха радиусые ехэ болгохын ба тойрон ябажа һы суглуулыгы үргэдхэхэ зорилгоор, 1950 оной түрүүһын хахад жэл соо СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ ашаанай 4.000 автомашина, 1951 оной түрүүһын хахад жэл соо ашаанай 3.000 автомашина үгэхэ. 1949 оной I ба III кварталнууд дотор СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ 10 мянган комплект автопокрышка ба автомашинуудта хэрэгтэй запасной частынуудые 2 миллион түхэригтэ нэмжэ үгэхэ.

21. Орон дотор һы бэлдхэлгын хэмжээнэй ехэ болоһонтой дашарамдуулан, тушаагдажа байһан бүхы һы эрхим һайн шанартай тоһо, сыр ба хүнэй консервэнүүд болгон буйлуулажа ябадал хангажа хэмжээтэйгээр тоһо, сыр үйлдбэрлхэ ба хүнэй консервнэ хэхэ заводуудай барилгыёе үргэн далайсатайгаар ябуула гүрэндэ ойрын гурбан жэлэй тон шухала зорилго болоно гэжэ тоолохо.

СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствые уялгалха гэбэл:

а) 1949—1951 онуудта тоһо ба сыр үйлдбэрлэдг 2200 заводуудые, шэнээр баригдаха ба бин байһан тоһоной заводуудай дэргэдэ һы хатааха 400 цехүүдые жэлдэ 40 мянган тонно хуурай порошок гаргаха үйлдбэрлхэ хүсэтэйгээр, 6.000 сепараторна отделенинуудые, һы тушаалгын ба худалдалгын 300 базануудые хүргөөжэ түхээрлэгнүүдтэйгээр ба 600 сыроподвалнуудые бариха, тэрэ тоодо:

	мянган тонноор		
	1949 он	1950 он	1951 он
Тоһо буйлуулагда заводууд	376	645	729
Тэдээнһээ:			
Жэлдэе 500—1000 тонно һы буйлуула үйлдбэрлхэ хүсэтэй	292	464	494
2 мянган тонно	65	141	169
3 мянган тонно	19	40	66
Сыр үйлдбэрлэдг заводууд	105	166	179
Тэдээнһээ:			
Жэлдэе 500—1000 тонно һы буйлуула үйлдбэрлхэ хүсэтэй	78	156	166
2 мянган тонно	27	10	13
Һы хатааха цехүүд	53	146	201
Сыр хадагалха подвалнууд	220	223	157
Сепараторна отделенинууд	—	2500	3500
Тушаан абалгын ба худалдан гаргалгын базанууд	60	100	140
Тэдээнһээ:			
Нэгэн доро 100 тонно тоһо хадагалха	33	65	119
250 тонно	27	35	21

б) хүнэй консервэнүүдые бүтээн гаргаха предприятинуудай үйлдбэрлхэ хүсые ехэ болгохо, тийхын тулада 1949—1951 онуудта жэлдэе 32 миллион банка үдхэрүүлгдэһэн һы ба 8.800 тонно хуурай һы гаргада хүнэй-консервнэ 15 заводуудые шэнээр бариха ба ашагалгада оруула.

22. Тоһо ба сыр үйлдбэрлэдг заводуудай барилгыёе түргэдхэ зорилгоор, 1950—51 онуудта тоһо үйлдбэрлэдг заводуудта хэрэгтэй холбон табиха 750 байшангуудые, тэрэ тоодо 1950 ондо 350 комплект ба 1951 ондо 400 комплект СССР-

эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ үгэхынь СССР-эй ой модоной ба саарнай промышленностин Министерствые уялгалха.

23. Колхозууд ба колхознигуд, мүн хүнэй промышленностыда сепараторна ба хүнэй амбартануудые улам олоор хэрэглэдг болоһон эрилты хангахын тулада, 1950—1951 онуудта сепараторнууд ба хүнэй амбартануудые үйлдбэрлэн гаргалга ехэ болгохо, тийхэдэе тэдээннэе бүтээн гаргалга нимэ хэмжээндэ түргэхы шухалада тоолохо гэбэл:

	(мянган хөһөгтэй)	
	1950 он	1951 он
Сепараторнууд (час соо 60 ба 100 литр һы гаргаха)	260	340
Сепараторнууд (час соо 300 литрһээ дээш һы гаргаха)	40	60
Унэе һааха хүнэгүүд	3.500	5.000
Фляганууд	1.200	1.400
Барюултай амбартанууд	260	310

Сепараторнууд, унэе һааха хүнэгүүдые, фляганууд ба барюултай амбартануудые бүтээн гаргалга Министерствонүүд ба эмхи зургаануудар хубаажа, арадай ажахын түсбүүд соо хараалхынь СССР-эй Госпланине уялгалха.

Хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствын 1949 ондо сепараторнуудые (час соо 60—100 литр һы бүлэхэ) бүтээн гаргаха түсбэынь 20.000 хэлээр ехэ болгохо.

Тоһо, сыр ба хүнэй бусад продуктуудые буйлуула, эмхилэн орёохо ба зөөхын тулада шухала сепараторнуудые, тоһо буйлуула хэрэгсэлүүдые, холодильнигүүдые, хүнэй амбартануудые, материалнуудые колхозуудта худалдаха ябадал

эмхидхэхынь СССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствые ба Центросоюзые уялгалха.

24. Холодильна түхээрлэгтэй тушаан абалгын ба худалдан гаргалгын базануудые, сыр хадагалха подвалнуудые, тоһо үйлдбэрлэдг заводуудые холбон табиха стандартна байшангуудтайгаар барихын тулада, автотранспорт ба мори уназ худалдан абахын тулада бюджетээр һомологдоһон мүнгэн соһоо 200 миллион түхэриг 1949 ондо СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерстводэ нэмжэ үгэхэ.

25. Үндэгэ бэлэдхэхэ түсбэыне 1949 ондо 2.102 миллион үндэгэн хэмжээтэйгээр, тэрэ тоодо уялгата тушаалгануудар 2.000 миллион үндэгэн ба совхозуудай тушаалгаар 102 миллион үндэгэн; 1950 ондо — 3.000 миллион үндэгэн, тэрэ тоодо уялгата тушаалгануудар 2.800 миллион үндэгэн ба совхозуудай тушаалгаар 200 миллион үндэгэн; 1951 ондо — 4.200 миллион үндэгэн, тэрэ тоодо уялгата тушаалгануудар 3.900 миллион үндэгэн ба совхозуудай тушаалгаар 300 миллион үндэгэн байхаар баталха.

26. Колхозуудта даалгагдажа үгтгээн тарянай газарай гектар гүрнһөө 1950 ондо 10 үндэгэ, 1951 ондо 17 үндэгэ тушааха хэмжээтэйгээр гүрэндэ колхозуудай үндэгэ тушааха дунда жэшээний нормые баталха.

Дунда жэшээний тогтоогдомол нормонуудһаа үндэлхэжэ, гүрэндэ колхозуудай уялгата ёһоор үндэгэ тушааха гектар бүрин нормонуудые областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта зориулан зохиожоод, тэдээннэе 1949 оной сентябрийн 1-һээ оройтонгуй СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй баталамжада табихынь бэлдхэлэй Министерствые уялгалха.

27. Үндэгэ бэлэдхэлгыёе һайжаруулхын, тэдээннэе шанар һайнтайгаар хадагалхын, үйлдбэрлхын ба промышленна центриүүдтэ хаһа саг соонь эльгэжэ байхын зорилгоор, СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствые, Центросоюзые уялгалха гэбэл:

а) колхозуудһаа, тушаалгын пунктуудһаа ба суглуулагдаһаа үндэгэ сэхэ тушаажа абахын тулада нотагуудар тойрон ябажа үндэгэ зөөгшэдтэй тоо олошоруула;

б) 1949—1951 онуудта станци шадар үндэгэ хадагалха 275 база, үндэгэ хатаалгын 10 предприяти ба үндэгэ хүргөөхэ 40 холодильник бариха, тэрэ тоодо СССР-эй мяха болон хүнэй промышленностин Министерствын талаар 2.500 -агон

	мянган тонно хэмжээтэйгээр баталха, тэрэ тоодо нарин ноһо, 30 мянган тонно, нарибтар ноһо—25		
	1949 он	1950 он	1951 он
а) Уялгата тушаалганууд — бүхыдөө	120	133	154
Тэрэ тоодо:			
нарин ноһо	11	14	19
нарибтар ноһо	7	11	20
шэрүүбтэр ноһо	31	37	43
б) Совхозуудай ба туһалбарин ажахынуудай тушаалга — бүхыдөө	20	25	34
Тэрэ тоодо:			
нарин ноһо	6	8	11
нарибтар ноһо	3	4	5
шэрүүбтэр ноһо	3	4	5
Тэдээнһээ:			
СССР-эй совхозуудай Министерствын совхозууд — бүхыдөө	10,5	14	20
Тэрэ тоодо:			
нарин ноһо	5,5	7,3	10,1
нарибтар ноһо	2,4	3,2	4
шэрүүбтэр ноһо	2,2	2,8	3,3
Гадаадын худалдаа наймаанай Министерствын совхозууд — бүхыдөө	6,2	6,6	8,3
СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын совхозууд — бүхыдөө	1,2	1,5	1,7
Тэрэ тоодо:			
нарин ноһо	0,5	0,7	0,9
нарибтар ноһо	0,3	0,4	0,4
шэрүүбтэр ноһо	0,3	0,3	0,4
Бусад системэнүүдэй совхозууд ба туһалбарин ажахынууд — бүхыдөө	2,1	2,9	4,0
Тэрэ тоодо:			
нарибтар ноһо	0,3	0,4	0,6
шэрүүбтэр ноһо	0,5	0,9	1,3

Гүрэнэй ба кооперативна организацинуудай туһалбарин ажахынууд болбол хонид ба ямаадһаа хайшалжа абаһан бүхы ноһоһоо гүрэндэ тушааха уялгатай.

23. Колхозуудта даалгагдажа үгтгээн газарай талмай (тарянай) газар, тэрэ тоодо салууд ба огородууд, сабшалан ба бэлшээри) гектар бүхэнһөө гүрэндэ уялгата ёһоор колхозуудай ноһо тушааха тухай СССР доторхи дунда жэшээний нормонуудые баталха гэбэл:

1949 ондо 360 грамм, тэрэ тоодо: нарин ноһо — 40, нарибтар ноһо — 25 грамм ба шэрүүбтэр ноһо — 100 грамм;

1950 ондо 405 грамм, тэрэ тоодо: нарин ноһо — 50 грамм, нарибтар ноһо — 35 грамм ба шэрүүбтэр ноһо — 125 грамм;

1951 ондо 480 грамм, тэрэ тоодо: нарин ноһо — 65 грамм; нарибтар ноһо — 65 грамм ба шэрүүбтэр ноһо — 140 грамм.

Умсдөө хонитой байһан колхозно айлуудай, таряшанай үмсын ажахынуудай ба бусад гражданинуудай ажахынуудай гүрэндэ уялгата ёһоор ноһо ноһо тушааха тухай мүнөө байһан нормонуудые 1949 онһоо өхилжэ, дунда жэшээгээр 50 процент хүртээр дээшлүүлхэ ба колхозно айлуудай, хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажахынуудай гүрэндэ маанай ноһо тушаалгаар хүнгэлэгэ үгтгэдэе болоула.

1949 ондо тус тус областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта колхозуудай, колхозно айлуудай ба үмсын ажалтанай гүрэндэ уялгата ёһоор ноһо тушааха нормонуудые СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй баталамжада 10 хоногой болзор соо табиха ба энэ тогтоолой 32-доки пункт дотор хараалагдан хэмжээгээр жэл бүридэ гүрэндэ ноһо тушааха хэмжээдэ хүргэхэ шухала байһан дээрһээ үндэлхэжэ, гүрэндэ уялгата ёһоор ноһо тушааха район бүхэнэй нормонуудые бүлгэ бүлгэ колхозуудта тааруулан зохиожоод, 1949 оной сентябрийн 1 болотор СССР-эй Министрүүдэй Сөвөдэй баталамжа дээрэ табихынь бэлдхэлэй Министерствые уялгалха.

34. Нарин, нарибтар гү, али шэрүүбтэр ноһо гүрэндэ тушаалгаар колхозууд уялганууд дүүргэгтэй байбал нэгэ килограмм нарин ноһоной орондо 1,2 килограмм нарибтар гү, али цыгайска ноһо гү, али 1,5 килограмм шэрүүбтэр гү, али 2 килограмм шэрүүн ноһо; 1 килограмм нарибтар ноһоной орондо 1,2 килограмм шэрүүбтэр гү, али 1,5 килограмм шэрүүн ноһо ба 1 килограмм шэрүүбтэр ноһоной орондо 1,2 килограмм шэрүүн ноһо тушааха гэжэ онсо ушар болгон зүбшөөрхэ.

35. Гүрэндэ ноһо худалдан абаха ябадалы болоулажа, уялгата тушаалгада оруулан ноһоной түлөө түлгдэхэ гүрэнэй бэлдхэлэй сэнгые нэгэ бага дээшлүүлхэ болоно.

Ноһо абаха гүрэнэй бэлдхэлэй шэнэ сэнгүүдэй преискуртаные

правительствээр баталуулаад, хэблэжэ гаргахынь бэлдхэлэй Министерстводэ даалгаха.

Түсбөө гадуур гүрэндэ ноһо тушааланай түлөө колхозуудые ба индивидуальна айлуудые урмашуулахын зорилгоор түсбөө гадуур тушаагдаһан ноһоной түлөө бэлдхэлэй сэнгые 1,5 дахин дээгүүр түлэдгэ байха.

Колхозуудай ба индивидуальна айлуудай уялгата тушаалгаһаа гадуур гүрэндэ ноһо тушаагаад байгаа һаань тэдэндэ валенкатууды ба һезы гэхэ мэтые худалдаа тухай мүнөө байһан гуримые хуушан хэбээрнэ үлөөхэ.

36. Бэлдхэлэй Министерствые уялгалха гэбэл:

а) Нарин ноһотой ба шэрүүбтэр ноһотой хони үсхэбэрлэдг гол районуудта бэлдхэлэй контропнуудай дэргэдэ ноһоной шанары шалгаха 200 контрольно лабораторинуудые эмхидхэхэ: тэрээнһээ 1949 ондо — 16, 1950 ондо — 184.

Энэ тогтоолой ёһоор бин болгондо контрольно лабораторинуудта хэрэгтэй түхээрлэгнүүдые бэлдэжэ, бэлдхэлэй Министерстводэ үгэхынь машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствын болон РСФСР-эй нотагай промышленностин Министерствые уялгалха.

Лабораторинуудые барихын ба түхээрэхын тулада бэлдхэлэй Министерстводэ капитальна гаргаһа хэхээр 1949 ондо 2 миллион түхэриг мүнгэ нэмжэ һомолхыёе ба бэлдхэлэй Министерстводэ капитальна гаргаһа хэхээр 1950 ондо түсбөөр 23 миллион түхэриг хараалхынь СССР-эй финансын Министерствые уялгалха;

б) Ставропольска хизаарай, Астраханска областин, Азербайджанска, Грузинска, Армянска, Туркменскэ, Узбекскэ, Киргизскэ ба Казахска ССР-нүүдэй, Хойто-Осетинскэ ба Дагестанска АССР-нүүдэй холын бэлшээрнүүд дээрэ 1949 ондо бэлдхэлэй 100 нүүдэл пунктуудые эмхидхэхэ.

37. Ноһыёе эхин түрүүн болбороруула фабрикануудые һэргээ бодхохо ба шэнээр барихын тулада СССР-эй хүнгэн промышленностин Министерствын капитальна гаргаһада 30 миллион түхэриг мүнгэ нэмжэ 1949 ондо үгэхынь СССР-эй финансын Министерствые уялгалха.

Ноһыёе эхин түрүүн болбороруула фабрикануудые барихын тулада шухала хэрэгтэй мүнгэн зөөри СССР-эй хүнгэн промышленностин Министерстводэ гаргажэ үгэхөөр 1950—51 онуудта хараалха.

Ноһыёе эхин түрүүн болбороруула фабрикануудые һэргээ бодхохо ба шэнээр барихын тулада шухала хэрэгтэй аад, фондоор үгтгэлгэ хэрэгсэлүүдые гаргажэ үгэхынь СССР-эй Госнабыёе уялгалха.

(Үргэлжэлэынь 3-дахи нуурта)

